

ДЭЛГЭРХААН СУМ

**ДЭЛГЭРХААН СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМААС 2020 ОНЫ ОРОН НУТГИЙН
СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

2020.06.24

ДЭЛГЭРХААН СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМААС 2020 ОНЫ ОРОН НУТГИЙН СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

НЭГ. ХӨГЖЛИЙГ БҮТЭЭГЧ ДЭЛГЭРХААНЧУУД / ХӨГЖЛИЙГ ХҮН БҮРТ
"Ажлын байр- Сумын хөгжил" чиглэлийг эрхэмлэн хөдөлмөрлөж, эдийн засгийн өсөлтийг өрх бүрээрээ хүртсэн бүтээгч Дэлгэрхаанчууд, бусдад жишиг байх үзэл баримтлалыг мөрдөн ажиллана.

- 1.1 Хан Хэнтийнхээ иргэн бүрийг үндэсний хэл, соёл, ёс уламжлалаа эрхэмлэдэг төлөвшилтэй болгоход зориулан "Оюунлаг Дэлгэрхаан" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
- 1.2 Хүүхэд бүрийг хөгжүүлж, бүтээлч сэтгэлгээтэй, нутаг орныхоо байгаль, түүх, соёл, уламжлалаараа бахархдаг "Зөв Монгол хүүхэд" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
- 1.3 "Багшийн хөгжил-Дэлгэрхааны ирээдүй" хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлнэ.
- 1.4 Боловсролын тухай хуулинд нэмэлт өөрчлөлт оруулах замаар сургууль цэцэрлэгийн удирдах албан албан тушаалтаныг томилох, чөлөөлөхөд сумын иргэдийн төлөөллөөс бүрдсэн "Боловсролын зөвлөл"-ийн саналыг үндэслэдэг болно.
- 1.5 Өндөр хөгжилтэй оронд сумын захиалгын дагуу оюутан болон албан хаагчдыг сургаж мэргэшүүлнэ.
- 1.6 Орон нутгийн үйлдвэрлэлийн бодлоготой уялдуулан зах зээлийн хэрэгцээнд нийцсэн нарийн мэргэжлийн боловсон хүчнийг аймгийн МСҮТ-д бэлтгэнэ.
- 1.7 Төрийн бодлогоор хэрэгжих "Түмэн инженер" хөтөлбөрт Дэлгэрхаан сумаас хамруулна.
- 1.8 Сумандаа 100 хүүхдийн багтаамж бүхий сургуулийн дотуур байрыг шинээр барина.
- 1.9 Зайны цахим сургалтаар дээд боловсрол эзэмших иргэд залуусын судалгааг гарган хамруулна.
- 1.10 Хүүхдийг цахим мэдээллийн халдлагаас хамгаалах "Зөв дархлаа" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

1.11 Хүн ам, албан хаагч, ажилчдын цахим боловсролыг дээшлүүлж, бүх нийтийн цахим боловсролыг (Digital Literacy) дээшлүүлнэ.

1.12 Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт суурилсан өндөр үр өгөөж бүхий эрүүл мэндийн тогтолцоог сумын онцлогт тохируулан шинэчлэн хэрэгжүүлнэ.

1.13 Сумын эмч нарыг өндөр хөгжилтэй орнуудад илгээн суралцуулж туршлагыг эзэмшүүлэн мэргэшүүлэх замаар хорт хавдрын эрт илэрүүлэлт, оношилгоо, эмчилгээний чанарыг сайжруулна.

1.14 Сумын эрүүл мэндийн төвийн залуу эмч нарын мэргэжил боловсролыг 2 жил тутамд дээшлүүлэх, сувилагч нарыг дээд сургуульд /бакалавр/ суралцахыг бодлогоор дэмжинэ.

1.15 Сумын эрүүл мэндийн төвийг шинэ тутам гарч буй шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангана.

1.16 Суманд 15 ортой эмнэлэгийн барилга шинээр барьж хуучин эмнэлэгийн барилгийг ЖДҮ эрхлэгчдийн ажлын байр болгоно.

1.17 Эрүүл мэндийн салбарын эм хангамж, хүний нөөц, удирдлага менежментийн талаар суманд тохирсон бүтэц зохион байгуулалтын бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

1.18 Ахмад настан, тусгай хэрэгцээт иргэдэд /ХБИ/ үйлчилгээ үзүүлэх амралт сувиллын үйлчилгээний нэр төрлийг олшируулан үйлчилгээний чанарт тавих хяналтыг боловсронгуй болгон үйлчилнэ.

1.19 "Аварга тосон" нуурыг хамгаалах цогц төлөвлөлтийг хийж нуурын эмчилгээний чанарыг сэргээн орчныг эко хүрээлэн болгоно.

1.20 Сумын нутаг дэвсгэрт байгаа эмчилгээний чанартай рашаан ус, ургамлыг орон нутгийн хамгаалалтад авч эзэнжүүлэн уламжлалт анагаах ухааны өв санд суурилсан үйлчилгээний брэнд бүтээгдэхүүн, эмийн найрлагад ордог ургамал, эрдэсийн нөөцийг тарималжуулж үржүүлнэ.

1.21 Тэтгэвэр тогтоолгосон ахмад эмч нарыг эрүүл мэндийн байгууллагад "Зөвлөх"-өөр ажиллуулахыг сумын түвшинд шийдвэрлэнэ.

1.22 Эмчийн чадавхи, эмчилгээний үр дүнг үнэлэх цахим систем ажиллуулж, сайн эмчийг сонгож үйлчлүүлэх өрсөлдөөнд суурилсан тусламж үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.

1.23 Яаралтай түргэн тусламжийн үйлчилгээний зохион байгуулалтыг шинэчилж, үйлчилгээний чанар, хүртээмж шуурхай байдлыг эрс сайжруулна.

1.24 Амны хөндийн эрүүл мэнд, шүдний эмчилгээний тусламжийн явуулын багийг сумандаа тогтмол үйлчилэх нөхцөлөөр хангаж ажиллуулна.

1.25 Суманд суурилагдсан орчин үеийн тоног төхөөрөмж дээр ажиллах мэргэшсэн чадвартай өндөр мэргэжлийн эмчийг бэлтгэн ажиллуулах.

317144297
10046 907

1.26 Сумын эрүүл мэндийн салбараар үйлчлүүлэгчдийн бүртгэл дарааллын дугаарыг цахимаар авдаг болгож тус салбарт ажиллагсадад хариуцлага ёс зүйг дээшлүүлэх арга зүйг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.

1.27 Архигүй Хэнтийчүүд-2 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

1.28 Иргэдэд эрүүл мэндийн боловсрол олгох, хэвшүүлэх үйл ажиллагааг эрчимжүүлэн "Эрүүл мэндийг дэмжигч" сум болно.

1.29 Гэр бүлийн гишүүн бүрт ажил хөдөлмөр эрхлэх, санхүү, бизнесээ хөгжүүлэх, мэдлэг ур чадварын сургалт, зөвлөмжөөр хангагдах боломжийг сумын хөгжлийн бодлоготой уялдуулан хэрэгжүүлнэ.

1.30 Сумын иргэддээ зээлийн хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр хувийн орон сууцтай болгох тусгайлсан хөтөлбөр хэрэгжүүлж, ипотекийн 8 хувийн зээлийг үргэлжлүүлэн олгоно.

1.31 Залуу гэр бүл, гэр хорооллын айл өрхүүд, бусад зорилтот бүлгийн өрхийг түрээсийн орон сууцны хөтөлбөрт хамруулна.

1.32 "Хэнтийн ирээдүй- Залуу манлайлагч" өсвөр насныхныг чадавхижуулах хөтөлбөр /хүүхдийн студи байгуулах, мэтгэлцээний клуб, шаталсан тэтгэлэгт хөтөлбөрүүд оролцоонд тулгуурласан үйл ажиллаганууд/ хэрэгжүүлнэ.

1.33 13-р зууны үеийн нүүдэлчин Монголчуудын ахуй амьдрал, өв соёл, аж байдлыг үзүүлэх улс орны 9 гайхамшигийн нэг болох "Хаадын өлгий" цогцолборыг салбар төвийг Хэрлэнгийн хөдөө аралд байгуулна.

1.34 Аялал жуулчлалын 2 голомт, цогцолборуудыг батлагдсан маршрутын дагуу барьж эхлэн эдийн засгийн эргэлтэнд оруулна.

1.35 Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, гадаад дотоодын жуулчдыг татах, орон нутаг, өв соёлоо сурталчлах зорилгоор Эвент арга хэмжээг зохион байгуулна.

1.36 Хэрлэнгийн хөдөө аралд "Монголын нууц товчооны өргөө"г барьж байгуулан гайхамшигт зохиол бичигдсэний 785 жилийн ойг тэмдэглэх эхлэлийг тавина.

1.37 "Чингис хаан", "XIII зууны үеийн Хэнтий нутаг-9 өрлөг" судлалын олон улсын бага хурлыг сумандаа зохион байгуулна.

1.38 Сумынхаа нэрийг тив, дэлхий, улсад өндөрт өргөсөн тамирчид, уран бүтээлчид, эрдэмтэд, алдартнуудыг дэмжинэ.

1.39 Дэлгэрхаан сумын байгальд оршиж буй түүхийн дурсгалыг эзэнжүүлэн хамгаалж, тооллого бүртгэлийн мэдээллийн санг боловсронгуй болгоно.

1.40 Сум соёлын төвийн албан хаагчдын мэдлэг чадавхийг дээшлүүлэх сургалт, үйл ажиллагааны чанарын шинэ төвшинд гаргаж шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах

1.41 Аялал жуулчлалын голомт төвүүдэд жуулчидыг хүлээн авах зочид буудал, жуулчны бааз байгуулна.

ХОЁР. ӨСӨЛТИЙГ ӨРХ БҮРД *Ажлын байр- Сумын хөгжил чиглэлийг эрхэмлэн хөдөлмөрлөж, эдийн засгийн өсөлтийг өрх бүрээрээ хүртсэн бүтээгч Дэлгэрхаанчууд, бусдад жишиг байх үзэл баримтлалыг мөрдөн ажиллана.*

- 2.1 Аймгийн ИТХ-аар " Ажлын байр-Сумын хөгжил" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
- 2.2 "Ажлын байр-Сумын хөгжил" дэд хөтөлбөрийн хүрээнд иргэдийг байнгын болон түр ажлын байраар хангана./ахуйн үйлчилгээний шинэ төвүүд, төмс хүнсний ногоо боловсруулах жижиг үйлдвэрүүд, өвлийн хүлэмж, /
- 2.3 Улаанбаатар хот дахь Нутгийн зөвлөлтэй хамтран ажиллах төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлнэ.
- 2.4 Сумын бизнесийн орчинд авлига, төрийн аливаа дарамтыг бууруулах бодлого барьж ажиллана.
- 2.5 Малын гаралтай түүхий эд, арьс ширний болон дайвар бүтээгдэхүүнийг эцсийн бүтээгдэхүүн болгох сум дундын үйлдвэрүүдийг бодлогоор дэмжин ашиглалтад оруулна.
- 2.6 Өрхийн үйлдвэрлэлийг дэмжих зорилгоор төмс хүнсний ногоо, жимс жимсгэний үйлдвэрлэлийг дэмжсэн хөтөлбөр хэрэгжүүлж хүлэмж , агуулах, зоориудын барьж байгуулна.
- 2.7 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтээр малын тэжээлийн үйлдвэр, хуурай сүүний үйлдвэр, мод модон эдлэлийн үйлдвэрийг байгуулна.
- 2.8 Орон нутгийн чанартай зам гүүрийг засварлах, шинээр барьж байгуулах ажлыг төр хувийн хэвшлийн боломжит бусад эх үүсвэрээр хэрэгжүүлнэ.
- 2.9 250 хүний суудалтай Соёлын төв шинээр барина
- 2.10 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг боловсронгуй болгоно.
- 2.11 Орон нутагт өндөр хурдны интернэтийн сүлжээг өргөтгөж, 5G технологийг нэвтрүүлнэ.
- 2.12 Банкны үйлчилгээг нэмэгдүүлж Интернэт банк-АТМ ийг суманд шинээр байршуулах.
- 2.13 Орон нутгийн шуудангийн тогтолцоог шинэчлэн сайжруулсанаар улсын түвшинд хүргэж, хүргэлтийн системийг сайжруулан шуудан түгээлтийг 3 дахин ихэсгэнэ.

ГУРАВ. НУТАГТАА ЭЗЭН ДЭЛГЭРХААНЧУУД "Ажлын байр- Сумын хөгжил" чиглэлийг эрхэмлэн хөдөлмөрлөж, эдийн засгийн өсөлтийг өрх бүрээрээ хүртсэн бүтээгч Дэлгэрхаанчууд, бусдад жишиг байх үзэл баримтлалыг мөрдөн ажиллана.

3.1 Орон нутгийн хөгжлийн санг иргэдийн оролцоотой дүгнүүлдэг, үр ашигтай, хэмнэлттэй төсөв, аудит хяналтын тогтолцоог бүрдүүлнэ.

3.2 Төрийн худалдан авалтын үйл ажиллгааг орон нутагтаа сонгон шалгаруулдаг, зөвхөн дотоодын хөрөнгө оруулагчдыг оролцуулдаг тогтолцоонд шилжинэ.

3.3 Иргэдийн оролцоотой "Шинэ сум" хөтөлбөрийг аймгийн нийгэм эдийн засгийн хөгжлийн бодлоготой уялдуулан тодорхой дарааллаар хэрэгжүүлж эхлэнэ.

3.4 "Байгальд ээлтэй малчин" шалгаруулах журмыг аймгийн ИТХ-ээр батлан жил бүр шалгаруулж өндөр урамшил олгох.

3.5 Хэнтий аймгийн хэмжээнд мал аж ахуйн салбарыг эдийн засгийн үр ашигтай /орчин үеийн шинэ технологи, инновацид суурилан хөгжүүлж малчдыг малчин бизнесмэн болгох замаар тогтвортой орлоготой, хүчтэй дундаж давхаргыг бий болгох "Чинээлэг малчин" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

3.6 Сэргээгдэх эрчим хүчийг ашигласан усжуулалтын систем, худгийг өргөнөөр ашиглах боломжийг бүрдүүлнэ.

3.7 Экспортод чиглэсэн өндөр ашиг шимтэй эрчимжсэн мал аж ахуйг газар тариалантай хослуулан хөгжүүлнэ.

3.8 Малчин өрхийн 6-8 настай хүүхдийг гэрээр сургах гэрийн сургалтын тогтолцоог бүрдүүлнэ.

3.9 Малчдын хамтын оролцоонд тулгуурлан бэлчээрийн зохистой менежментийг боловсруулан баталж хэрэгжүүлж эхэлнэ.

3.10 Дэлгэрхаан сумын үндсэн нутаг болох Хэрлэнбаян-Улааны отрын бүс нутгийг зэргэлдээх сумдын малчдын эрх ашигт нөлөөлөхгүйгээр чөлөөлөх асуудлыг бүрэн шийдвэрлэнэ.

3.11 Нутгийн иргэдэд түшиглэсэн байгалийн нөөцийн хамтын менежментийг иргэд малчдад таниулсанаар газар нутгийнхаа ан амьтан, ургамал, байгалын дагалт баялаг нь өөрийн эзэнтэй болох нөхцлийг бүрдүүлнэ.

3.12 Сумын хилийн цэсийг тодотгон баталгаажуулах ажлыг хэрэгжүүлнэ.

3.13 Орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалтыг сайжруулсанаар жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийг ажлын байраар хангана.

3.14 Сумын төвийн төв замуудыг хатуу хучилттай болгон гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлнэ.

Аж

ХНТ1196

231
ЮА001

3.15 Мах махан бүтээгдэхүүнийг зах зээлд нэвтрүүлэх хяналтын горимыг сайжруулан малыг эрүүлжүүлэх ухаалаг хяналтын системийг нэвтрүүлнэ.

ДӨРӨВ. ХУУЛИЙГ ДЭЭДЛЭГЧ ДЭЛГЭРХААНЧУУД *Иргэний эрх, эрх чөлөөг хамгаалж хөгжлийг дэмжин, авлигаас ангид ажиллах чадавхитай засаг, хүн бүр ажил, албан тушаалаасаа үл хамаарч хуулийн өмнө хариуцлага хүлээдэг шударга шүүхийн тогтолцоо, мэргэжлийн хүртээмжтэй, цахимжсан нийтийн албыг бэхжүүлэх цогц шинэчлэл хийнэ.*

4.1 Иргэн нь төрийн удирдах албан тушаалтанаас "Иргэний асуулга асуух эрх"-ийг баталгаажуулах эрхзүйн орчныг сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар шийдвэрлүүлэн хэрэгжүүлнэ.

4.2 Хэрэг шалгах, хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд иргэд цахимаар оролцох боломжийг бүрдүүлнэ

4.3 Хууль сахиулах байгууллагын үндсэн чиг үүргийг иргэдийг дарамтлах, айлгах бус аюулгүй байдлын үйлчилгээ үзүүлэхэд чиглүүлж, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хүүхэд залуусыг гэмт хэрэгт өртөхөөс онцгой анхаарна.

4.4 Аж ахуй эрхлэх, үйлдвэрлэлийг дэмжихэд холбогдох хууль, дүрэм, журмыг тогтвортой ойлгомжтой байх хууль зүйн цогц шинэчлэл хийнэ.

4.5 Татвар, төрийн хяналт шалгалтыг /мэргэжлийн хяналт /иргэн, хуулийн этгээдэд зөвлөх, боломж олгох, дэмжих чиглэлээр шинэчлэн зохион байгуулна.

4.6 Авилга, ашиг сонирхлын зөрчилтэй тэмцэх ажлыг эрчимжүүлж, нийтийн албаны үйл ажиллагааг иргэдэд ил тод, ялгамжгүй, шударга, хүртээмжтэй хүнд сурталгүй хүргэнэ.

4.7 Гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх, нийгмийн хэв журам, хамгаалах ажлын үр дүнг дээшлүүлж, аюулгүй амар тайван амьдрах баталгааг хангахад чиглэсэн цогц арга хэмжээ авна.

4.8 Архидан согтуурахаас урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих ажлыг эрчимжүүлж архидалт, согтуурлын хор хөнөөлийг бууруулах ажлыг идэвхижүүлэнэ.

ТАВ. АЮУЛГҮЙ, АМГАЛАН ДЭЛГЭРХААНЧУУД *Иргэний эрх, эрх чөлөөг хамгаалж хөгжлийг дэмжин, авлигаас ангид ажиллах чадавхитай засаг, хүн бүр ажил, албан тушаалаасаа үл хамаарч хуулийн өмнө хариуцлага хүлээдэг шударга шүүхийн*

Амгалан

714429
146 907

тогтолцоо, мэргэжлийн хүртээмжтэй, цахимжсан нийтийн албыг бэхжүүлэх цогц шинэчлэл хийнэ.

5.1 Экосистемийн тэнцвэрт байдлын алдагдал, байгалийн нөөц баялгын зүй бус ашиглалтыг зогсоох, жам ёсоор нөхөн сэргээх боломжийг дээшлүүлэх замаар хүрээлэн байгаа орчны тогтвортой байдал, ногоон хөгжлийг ханган, хүний амьдарлын чанарыг сайжруулсан байгальд ээлтэй "Ногоон сум" болно.

5.2 Цөлжилттэй тэмцэх шинэ технологийг нэвтрүүлж, энэ чиглэлээрх олон улсын хамтын ажиллагааг эрчимжүүлнэ.

5.3 Ойжуулах, ойг цэвэрлэх, нөхөн сэргээх асуудлыг цогцоор нь шийдвэрлэж, шинэ технологи нэвтрүүлнэ.

5.4 Ой, рашаан, булаг хамгаалсан, өөрийн хөрөнгөөр нөхөн сэргээсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийг төрөөс урамшуулна.

5.5 Ой бүхий сумдад мэргэжлийн ойн анги байгуулж, хамгаалалтыг сайжруулахын зэрэгцээ нөхөрлөл, иргэдийн мод үржүүлгийн аж ахуйг онцгойлон дэмжинэ.

5.6 Сумандаа "Ногоон гудамж", "Иргэн бүр-Нэг мод" төслүүдийг хэрэгжүүлэн үр дүнгээр нь урамшуулах ажлыг жил бүр хийнэ.

5.7 Сумын хэмжээнд байгаа гол, булаг, шанд, нуур, цөөрмийг хамгаалалтад авч байгалийн тэнцвэрт байдлыг хангана.

5.8 Дэлгэрхаан сумын Хэрлэн Баян Улаан уулыг тусгай хамгаалттай байгалийн нөөц газрын ангилалаар хамгаалалтад авна.

5.9 Хэрлэн голын сав газрыг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний дагуу хөв цөөрөм байгуулж усны нөөцийг хуримтлуулах ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.

Дэлгэрхаан сумын Ардчилсан намын хорооны мөрийн хөтөлбөр боловсруулах ажлын хэсгийг төлөөлж

Намын дарга

О.Амарсайхан

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН
ДЭЛГЭРХААН СУМЫН
/тэмдэг/ ХОРОО

Нарийн бичгийн дарга

Б.Уранбайгаль

2020 оны 06 сарын 23 өдөр

